

SCHOOLMEESTER EN V.U.-MAN

Meer dan veertig jaar is de heer J. Praagman schoolmeester en V.U.-man geweest.

De heer Praagman zelf zal de eerste zijn om aanmerkingen op deze zin te maken. Om te beginnen zal hem dat: meer dan veertig jaar schoolmeester, niet erg aanstaan. Nee, we zien hem er niet voor aan, dat hij bezwaren heeft tegen de term „schoolmeester”, maar we geloven wel, dat hij, man van cijfers (boekhouding en wiskunde waren zijn vakken), graag het preciese aantal jaren van zijn actief onderwijzerschap vermeld zag. En verder zal hij zeggen, dat hij bij zijn verhuizing van Scheveningen naar Amstelveen heus niet belankt heeft als lid van de Vrije Universiteit en dus nog steeds V.U.-man is.

Goed, maar hoe lang de heer Praagman het onderwijs gediend heeft, doet in 't V.U.-blad niet terzake en wat dat V.U.-man-zijn betreft, we bedoelen dat hij op het ogenblik geen V.U.-correspondent of comitélid meer is. Op het ogenblik zeggen we er bij, want wie de heer Praagman benadert met de vraag of hij hier, in het hem nog vreemde Amstelveen, wel weer eens in de organisatie van de universiteit ingeschakeld zou willen worden, krijgt bepaald geen afwijzend antwoord. Trouwens de heer Praagman is druk bezig de Amstelveners een Amstelvener te worden: hij woonde nauwelijks een week in de moderne lichte woning op de vierde etage van een van de nieuwe torenflats aan de rand van zijn tegenwoordige residentie, of hij stapte al naar de vergadering van de mannenvereniging toe. En mevrouw Praagman vraagt met Amstelveense trots, of we 't nieuwe winkelcentrum al bekeken hebben.

De heer Praagman vertelt rustig en soms een tikkeltje docerend:

M'n liefde voor de V.U. dateert van de jaren, dat ik op de jongelingsvereniging zat. Er waren in Scheveningen twee J.V.'s. Ik was lid en later voorzitter van „Voortvaren”, een kleine wat oudere en actieve groep. Daar hadden we een aardige kast met boeken met de werken van Kuyper er in. Noem ze maar op: E Voto, Pro Rege, enfin, alle bekende werken. En daar hebben we in gelezen, in

gestudeerd. De andere J.V. heette „Jonathan”, die had meer leden. Op een zeker moment had „Jonathan” wat moeilijkheden en om kort te gaan: ik werd ook voorzitter van „Jonathan” ('k was in die tijd ook voorzitter van de kring Den Haag), en in de boekenkast van „Jonathan” vond ik alle brochures uit de doleantietijd.

In 1911 werd ik onderwijzer, ik ging dus wat verdienen en we namen toen een abonnement op De Heraut. Ik zeg „we”, omdat we De Heraut samen lazen. U weet, in die periode voor de gelijkstelling, verdienen onderwijzers aan een christelijke school maar een schijntje. Ook De Standaard kwam thuis: ruilen met de Nieuwe Haagse. Ik moet zeggen, dat ik De Heraut nog altijd mis. 'k Zal geen kwaad zeggen van de tegenwoordige kerkelijke pers, maar zo'n „voorartikel” van een kolom of vijf, ze mogen het mij best geven!

'k Heb trouwens nooit meer een stylist als H. H. Kuyper ontmoet. Die schreef goed. Abraham Kuyper zelf? Ja, dat was mooi, natuurlijk, maar al die beelden en vergelijkingen..... het wordt wel eens teveel. Natuurlijk, hij wilde de mensen opvoeden en alles langs die weg duidelijk maken. Dat kon hij knap, maar 'k heb over bepaalde beelden ook wel eens m'n hoofd geschud. De Stonelezingen, dat is 't mooiste wat Kuyper geschreven heeft: compact, niet zo breed uitgewerkt. Maar wat ik zeggen wilde: mijn vorming heb ik op de jongelingsvereniging gekregen en daar-vandaan komt ook mijn liefde voor de V.U.

Het verhaal gaat verder:

Omstreeks 1913 ben ik correspondent voor de V.U. geworden. Ik nam het correspondentenschap over van een collega van me, die orgellessen gaf om er wat bij te verdienen en voor dit werk geen tijd over had.

't Viel in die tijd niet mee wat geld bijeen te krijgen. Bij de gereformeerden had je nog A en B en als je bij de mensen-van-A met Kuyper aankwam, nou, dan had je 't over een baarllijke duivel. Zo was dat toen. Je